AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԵՐԸ
ՍԻՒՐԻԱ ամր. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ
ԱՐՏԱՀՄՆ. տարի 7, վեցամսեայ 4 ոսկի

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة

ՇԱԲԱԹ 3 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1932
ԶԵՒԶԷ ՀԱՏԸ 2,50 Ս. Դ.

Չ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բնել բերթիս ճօտհեցիք հասցէիք | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 197 (774)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ շաբաթ օրուան մեր խմբագրականով առաջարկ մը դրած էինք հրապարակ. Խօսելով գաղութներու մէջ՝ օտար ժողովուրդներու մօտ մեր վարկի անկման մասին, իբր դարմանն առաջարկած էինք հայ միտքն ու մշակոյթը ծանօթացնել մեր շրջապատին, ու իբր անմիջական արդիւնաւոր գործ մատնանշած էինք շարժանկարի վերածել հայ հեղինակներու գործերը, նկատելով շարժանկարը մեր օրերու լաւագոյն զէնքը բրօբականտի համար։

Շարունակելով մեր խորհրդածութիւնները այս ուղղութեամբ, այս շաբաթ կ'ուզենք չօշափել խնդիրը մը որ անմիջական աղերս ունի մեր նախորդ առաջարկին հետ։ Թատրոնի մասին է մեր խօսքը, որը՝ ինչպէս շատ մը կենսական պէտքեր՝ դժբաղդ ճակատագիր է ունեցած մեր իրականութեան մէջ։

Թատրոնի օգտակարութիւնը չեշտող կրկնուած քիչէններ չենք ուզեր շարել այստեղ։ Հարցեր են ասոնք՝ որոնց մասին թերթի մը ընթերցողները այսօր ի վիճակի են լաւագոյն կերպով ճառելու։ Մեր նպատակն է ուշադրութիւնը գրաւել կարգ մը կէտերու վրայ՝ հայ արուեստագէտներուն։

Մեր պայմաններուն ու մեր օրերուն մէջ, արուեստի հարցեր արծարծել ու գործի հրաւիրել մարդիկ ազգասիրաբար, կը նշանակէ ջուր ծեծել ու հովին տալ։ Զրկուած ըլլալ հայրենի հողէն՝ կը նշանակէ նաև զրկուած ըլլալ ապրուստի միջոցներէն, կամ առնուազն տանջապատիկ աւելի մտահոգութիւններ ունենալ ապրելու համար։ Բորենիներու ժեռքին հայրենի ամբարները, որուն կրթնած մեր ժողովուրդը աւելի դիւրութեամբ կարող էր մտածել հոգեկան հարցերու մասին։ Հազ մեր հանապազօրը օտար երկիրներու մէջ կը ջլատէ աշխատելու և օգտակար ըլլալու շատ մը տրամադրութիւններ։ Հետևաբար լաւագոյն է շատ մը կենսական հարցեր լուծել գործնական Թելեպրանքներով։ Շարժանկար՞ կ'ուզենք, Թատրոնի անհրաժեշտութի՞ւնը կ'ըզգանք, պէտք է ցոյց տանք որ այս երկու մարզերուն համար ալ բարեյականէն բացի նիւթական վարձատրութիւն ապահովել հնարաւոր է։

Ըսած էինք որ շարժանկարի միջոցաւ հայ միտքը պիտի կարողանանք ծանօթացնել օտարներուն, աւելցնենք նաև այսօր որ մեր առաջարկի գործադրութեան պարագային, պիտի ապահովենք նաև հայ մտքին բարգաւաճումը և հայ հեղինակներու նիւթական անկախութիւնը։ Արո՞ւն ծանօթ չէ այսօր որ մեր ժամանակներու ամենշատհաբեր գործն է շարժանկարը։ Հեղինակներ ու դերասաններ՝ մէկ օրէն միւսը հարուստ են արդէն՝ իրենց յաջողութեան կշիռով։ Հարցասութիւն չէ որ կ'երազենք հայ արուեստագէտին համար, ապահով կեանք մը բաւական է անոր առաքելութիւնը տևականացնելու համար։

Հայ արուեստագէտներու միութեան մը մասին խօսած էինք նաև, անդրադառնալով այս միջոցին կը գտնենք որ աւելի գործնական է մտածել դերասանական խումբի մը մասին, որը աւելի մասնագիտական պիտի ըլլար՝ նկատի ունենալով մօտիկ դրացնութիւնը Թատրոնին և շարժանկարին։

Գաղութներու մէջ ցրուած մեր դերասանական ուժերը ի վիճակի են կազմելու լաւագոյն դերասանախումբ մը։ Մեծ կրկլայ նշանակութիւնը այս ձեռնարկին։ Նախ չի մեռնիր հայ Թատրոնը, որ արդէն անցեալ հիմերէ զուրկ իր գոյութիւնն անգամ չի զգացներ ներկայիս։ Ամենակարևորը՝ դերասանը ինքը կ'ազատի այս ու այն վայրի սիրող դերասաններէն, որոնք շատ անգամ կը մեռցնեն ե՛ւ հեղինակը և գլխաւոր դերակատարը։ Ու ինչ որ մղիչն է այս բոլորին, այսկերպով միայն հնարաւոր կրլայ ապահով նիւթական ստեղծել հայ դերասաններուն։

Վարչական հմուտ դիկավարութեամբ դերասանախումբ մը որ քանի մը կայան ունենար տարուան մէջ՝ մեր հոծ գաղութներէն, ապահով յաջողութիւն ձեռք պիտի ձգեր։ Վերջին տարիներուն օտար պայմանները իրենց ազէտներուն հետ նուազագոյն բարիքներ բերին մեզ։ Այսօր հայ մարդը վարժուած է թերթ կարդալու և շարժանկար ու Թատրոն յաճախելու, անշուշտ այս վերջինը նուազագոյն չափով, բայց արդարացումը համոզիչ է, երբ կը հիմնուի հայ Թատրոնի բացակայութեան վրայ։ Զարմանալի չէ երբ ներկայիս չենք ուզեր ամէն յիմարութիւն ծափահարել։ Արուեստով ու կոչուժով դերասաններն են միայն որ ընդունելութիւն կը գտնեն ներկայիս, իսկ ասոնց միացումն ու հաւաքական աշխատանքը անսպասելի արդիւնքներ պիտի տար մեզ։

Այսպիսի ձեռնարկի մը յաջողութիւնը պիտի ապահովէր նաև մեր անցեալ խմբագրականով երթած առաջարկը։ Փորձուած, ներկայանալի, արուեստի բոլոր պահանջները գոհացնող դերասանախումբ մը պատրաստ ուժ պիտի ըլլար բրօբականտի ծառայող շարժանկարներ պատրաստելու համար։

ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵ՛Ր...

(ՀԱՏՈՒԱԾ ՄԸ ՀԱՄԱՆՈՒՆ ՎԷՊԷՆ)

Ցուրտ է ու խոնաւ, աշնան առաջին անձրեւն է որ կը զարնուի պատուհանիս ապակիներուն։ Երկինքը լուսաւոր է, ու ճերմակ ամպերը կը յիշեցնեն ինձ կոտրատած չրջնակով գաշտանկար մը։ Զոր հազ մը առաւօտուընէ ի վեր կը ճանկռտէ կուրծքս ու արեան հեռքեր կը բծաւորեն թաշկինակիս ծայրերը։ Աստղուան նման չի սարսափեցներ դիս արիւնը. վարժուած եմ արդէն։ Ծաճախ կը նայիմ երկա՛ր ու անթարթ արեան այդ փոքրիկ գետերուն, կը նայիմ զայրոյթով, բռունցքներս սեղմած, հեռապատ չունենալ, ոչինչ մտածելու անկարող, մինչև որ խուլ յուսահատութիւն մը գոցէ թարթիչներս ու քերուս, ու իյնամ խորասկուած մահճակալիս սպիտակ ու ցուրտ սաւաններուն վրայ։

Բժիշկը կը վստահեցնէ զիս չարունակ որ արիւնը իր օգուտներն ունի։ Հաւատա՞լ արդեօք։ Մեր անգօրութիւնը կեանքի խաղերուն հանդէպ ուրիշ բան չի ձգեր մեզ, եթէ ոչ կոյր հաւատք։ Կեանքի գործիր ու ամփոփ ջուրերուն վրայ միակ փրկարար ասպն է հաւատքը, որ սակայն չի դիմանար արեւին ու կեանքի արշալոյսին, առաջին ցոլքերու առջև կը մարի ընդմիշտ, ապրելու երթեք չերևալու համար։ Մտածումներ չեր ու անդոր կը ըզքաղեն ճանկատ, ու ես յուսահատութեամբ կ'ընդհատեմ բոլոր գրքերը որոնք գիտութեան հիսկատար պաշարը զետեղած են մեր ուղեղներուն մէջ։ Ինչպէ՞ս հաւատալ, երբ մարմնի իւրաքանչիւր մասնիկի կարեւորութիւնը պայծառ է գիտակցութեանդ մէջ։

Սաւուներուն կ'իջնեն ահա, արեւը չտանդ հանգչած ըլլալու է արդէն։ Հովիտը ծածկուած է ճերմակ ու անթափանց մշուշով մը և պատանքի նման կը կարկանաւի լերան փէշերուն։ Երկինքը մութ է ու դալարի մը ծանր կափարիչին նման կամաց կամաց կ'իջնէ ծուխերուն պատանքին վրայ։

Դրացի սենեակէն կը լսուի տարիքոտ ընտանիքի հոր հաւատացեալ ձայնը՝ որ կը բարձրանայ ախուր երգի մը հետքոտ բառերուն վրայ՝ — «Ա՛յ մօտ ըլա՛մ քեզի, ո՛վ Տէ՛ր, ալ մօտ քեզի՛»։

Կ'երկննամ մահճակալիս, կարծես գինով եմ այս իրիկուն։ Հոգիիս կ'իջնէ հաճելի մշուշ մը, որուն ապիակ փրփուրներուն մէջ անցեալի անուշ դէմքեր իրենց ժպիտը կը ցանեն, ու կը առաջին այն քաղցր առաւպանքով որ սէրը կուտայ մարգուն։

Կարծես գուռս պիտի բացուի հիմա մեղմիւ, ու ներս պիտի գայ մայրիկս, գորովանքի անուշ բառերով իր գաւակը օրօրելու, վաղո՛ւց աճիւն դարձած մայրիկս, որ այս իրիկուն այնքան մօտ կ'ըզգամ ինձի։ Մինչդեռ ոտնաձայներ կուգան, այնքան նման մայրիկիս քայլերուն, ու իմ չրթներս կը դողան իրենց աղուոր անունին վրայ։ Կուրծքս կը բարձրանայ ակամայ, ու գինովի մը պէս կը կանչեմ ես զայն բարձրաձայն։

— Եկո՛ւր, իմ մանկութեան, իմ գոյութեան չգնաղ ու սարսռագին աղերսը։

— Տե՛ս, անկողինս մէկ կողմ է թողած ու պիտի մսխի հիմա։

— Երէկ գիշեր պաղ եմ առած ու կը հազա՛մ, տաք խմելիք մը երկարէ չրթներուս, որ վաղը չուշանամ դպրոցէս, դասերս սերտած եմ արդէն։

— Հապա՛, ո՞վ պիտի բռնէ քոյրիկիս փոքրիկ թաթիկներէն մինչև մանկապարէզին դուռը։

— Տաք չէ՛ ճակատս, փոքրիկ անշնաս հազ մըն է, ի՛նչ է որ, քու մայրական գորովանդ բաւական է որ ես կ'ազդուրուիմ չուտով. չէ՞ որ քու անուշ ճանդ եմ ես, քու ապա՛ն ազատ, որ մեծ գործեր պիտի կատարէ երբ մեծնամ։

— Դեղ ալ կը խմեմ ես, առանց չարութեան և խոստումներու։ Թող քոյրիկը իր աչքերով զարմանայ իր կարիճ եղբօր վրայ։ Ոչինչ չեմ ուզեր բերանիս դառնութեանը համար, ես մեծ աղայ մըն եմ արդէն ու չուտով պիտի ապահասեմ գարուցս։ Հայրիկը բարձրացոյն ուսման պիտի ղրկէ ինձի ու ես բժիշկ պիտի ըլլամ, ես պիտի ըլլամ մարդ մը՝ որ երբեք չէ եղած, երբեք չէ եկած մեր քաղաքը, լուրջ, ակնոցներով ու սեւ վերարկուի մը մէջ փաթթուած։

— Ջե՛ս հաւատար ինձի, մայրի՛կ. կը տեսնես, կը տեսնե՛ս։ Ինչ է որ, փոքրիկ անվնաս հազ մը որ պիտի անգնի չուտով, անվիճապէս որ գրկես զիրկես զիս, գլուխս առնես բազուկներուդ մէջ ու տեղմես կարօտով ու սիրով քու կուրծքիդ վրայ։

Դուռս կը բացուի մեղմիւ, հիւանդապահուհին է որ իրիկուան ընթրիքս է բերած։

Դրացի սենեակէն միջանցքի հատանքը կը բերէ հաւատացեալ հիւանդին ձայնը, ախո՛ր, կերկերուն ու տարտամ. գին՝ «Քէն ճարտա ըլլայ գա՛ն, ցաւ. լի՛»։ Ա՛հ, քիչ մը հաւա՛տք, ինձի ալ քիչ մը լո՛յս, աչ՛ր իմ, աւար քու խաղաղութիւնդ որպիսի հալի՛ հոգիիս սկեպտիկ առոյգը։ Որպէսզի այս դաժան կամաւորին վրայէն նայիմ հեգնանքով մեր ամբողջ հաստատութեան, և իրմէ էութեանս անիմանալի տարտաղը յաւիտենական հանգիստին։

ԼՈՒԻԹԵՐ

ԻՍԿԵՆՏԵՐ ԳԱՐԱՃԵԱՆ

1915ի աշնան, Հալէպի հայութիւնը անդարմանելի կորուստ մը ունեցաւ, յանձին Իսկենտէր Գարաճեանի, որուն արիւր կեանքին պատմութիւնը ժողովութեան փոչիներու տակ թաղուած կը մնայ դարձ։

Այս անգամ հանգուցեալի չիրմին վրայ կատարուած հոգեհանգստեան պաշտօնին առթիւ, նուիրական պարտականութիւն մը կը տպիպէ զիս վեր հանել անոր կեանքն ու գործերը կարոտութեանս ներածին չափովը։

Ծուէբ աղբեցիւլ Իսկենտէրը որուն Ատուած փայլուն ապագայ տուած էր, գաւակն էր հանրածանօթ Մանուկ Գարաճեանի, որ այս վերջինը երկար տարիներ Հալէպի քաղաքապետութեան պաշտօնը յաջողակօրէն վարելէ յետոյ 1876 Թուականին կ'ընտրուի պետական ե. Թուականին կ'ընտրուի պետական ե. րեսփոխան և Գոլիս երթալով կը մասնակցի Օսմանեան Բարլամէնթին։

Իսկենտէր 1868ին Հալէպ ծնած է. իր նախնական կրթութիւնը Ազգային Ներսէսեան վարժարանի մէջ ստանալէ ետքը, Ֆրանսերէն սորվելու համար, կը յաճախէ հրէից Ալեանս Իսրայէլիթէ ընկերութեան վարժարանը, ուրկէ չըրկանաւարտ ելնելով կը մանէ Րէժի իրական գրագիր և ներկուս պաշտօնեայի մը համբաւով ատիճանական բարձրացումներ կ'ունենայ։

Հալէպահայութեան իմացական ասրեգրութեանց մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ Իսկենտէր Գարաճեանը, որուն կրթասիրական ու գրական յիշատակը գնահատելու համար անցեալ չաբթուն, տեղւոյս Ս. Գառատնից Մանկանց եկեղեցւոյ նորոգութեան 300 ամեակի առթիւ, Գերաշնորհ Տ. Արտաւազդ Սրբազան առաջնորդի կողմանէ տարուած յոբելեանական հանդիսութեանց րնթացքին, ինչպէս Ազգային բոլոր բարերարներուն համար նոյնպէս ալ այս մեծ ժողովոյն գերեզմանի վրայ մասնաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ եկեղեցւոյ չրջաբակին մէջ։ Իսկենտէր Գարաճեան միակ անձն էր որուն կորուստին վրայ կը ցաւի հատարակութիւնը, մանաւանդ ուսումնական գատակարգը որ հանդուցեալոյն յիշատակն ու չիրիմը յարգելու համար մեծ բազմութեամբ լեցուցեր էին եկեղեցւոյ գաւիթը։ Հոս պիտի ջանամ Իսկենտէրի ամբողջական կենսագրականն ընել, վասնզի տարուած յոբելեանին առթիւ Թերևս աւելի ճաի կենսագրութիւն մը հրատարակուի սըրտի գրովի։ Ուստի կը սահմանափակուիմ միայն հոգ կը տանէր որ չտաերուն գրքի, տետրակի եւ նոյնիսկ ուտելիքի դրամը ինք կը վճարէր։

Զարմանալի սէր մը ունէր գէպի Ամառունցի ուսանողներ, որոնց չտաերուն բարերարն եղած է, ինչպէս Մանուկէ Մարտիրոսեանը կեսարիոյ Ս. Գարապետի վարժարանը ղրկելով եւ Մովսէս Էմիրխանեանը Հրէից Ալեանս ընկերութեան վարժարանը իր անձնական ծախքով կարդացնել տուաւ որոնքայսօր չնորհքով մարդիկ եղած են. իր ծածուկ ըրած բարիքները չատ ու չատ են եւ միայն Ատուած գիտէ։ Իսկենտէր Գարաճեան որքան չատ ընթերցող մըն էր այնքան ալ աւելի գրող մըն էր։ իր գրական արտադրութիւնները հրատարակուած են «Արեւելեան մամուլի» եւ «Բիւզանդիոնի» մէջ, երբեմն (Ա. Սեւեան) եւ երբեմն (Այեսոս) ստորագրութեամբ։ Իսկենտէր Գարաճեան՝ իբր բանասէր՝ հատանկան է որ բանասիրական անտիպ գրութիւններ ալ ունենար, բայց իր ստարաժամ մահուան կսկիծն ու վերահասն ընդհանուր պատերազմի չփոթութիւնները կորսնցնել տուած են զանոնք եւ մեզի հասած չեն դժբաղդաբար։ Իսկենտէր Գարաճեան, որ ստանուքը ստրիէ ի վեր մտած է իր հանգիստը եւ իր յաւիտենական քունը կը ննջէ Ս. Գառատնուն մանկանց եկեղեցւոյ չուքին տակ եւ Ազգային Ներսէսեան վարժարանին կից իր ընտանեկան դամբարանին մէջ։ Այն Ներսէսեան վարժարանին՝ որուն համար պահապան հրեշտակ մը եղաւ եւ անոր ատները նկատեց իրը, իր զաւակները եւ թոռլով ընտանիքը կազմելու գաղափարը ոգին զաւակները որդեգրեց ու իր նիւթական եւ բարոյական սիրովը զանոնք հասցուց ընդհանրութեան համար եւ իր ստրոզի սէրը ստարեց նոր սերունդին վրայ որուն համար զոհեց իր քնակը, իր ժառանգարանը, իր ստոզջութիւնը եւ իր անձը։ Մեր նոր սերունդը չատ բան չի յիշեր Իսկենտէր Գարաճեանէն, սակայն ապրող երիտասարդութիւն մը կայ այսօր Հալէպի մէջ որոնք չատ լաւ կը ճանչնան զայն եւ վայելած են անոր հոգեկան եւ նիւթական մատերութիւնը։

Անոնք պէտք չէ ժոռանան այն մեծ ստրդը եւ մեր նոր սերունդին պատմեն անոր տիպար յիշատակներէն եւ կեանքէն, որպէս զի ժառանգաւոր պարտականութիւնը ներշնչուի այն հոյակապ անձին մարդուր ազգասիրութենէն և հաղորդուի անոր հոգեկան բարձր առաքինութիւններով։ Այս ազգը չատ պէտք ունի դեռ նոր Իսկենտէր Գարաճեաններու։ Հանգի՛ստ իր ոսկորներուն եւ յարգա՛նք իր յիշատակին։

Մ. ՔՀՆ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՑԱՍՈՒՄ

Աստղութիւնն այս գիշեր կարմիր ջահերն իր վառած
Սանձակոռոր եւ անզուսպ դրոտումով մը կ'անցնի,
Եւ արիւնը այծերուն կու տայ բոցը հընոցի,
Ու հոգիին պայծառի բոլոր տեղերն յեղակարծ։

Ու խոնջ մարմինը կ'երազայ խառնուրդին մէջ մոլեգին
Ցասման կոհակն երբ կ'ուռի իր լանջիկն ցակ անագոր։
Այն ատեն դո՛ղ մը կ'անցնի իր հոգիէն srsdoror,
- Մեռնելու տենչ մը անհուն կամ մեռցնելու srsdագին...

Ո՞վ օրհնեալ կիրք, որ կու գաս ըմբոստութեան ծովերէն
Արդարութեան սարիսխին վերցնել շղթան ամրակուռ,
Երբ հոգիին լի մեղերով կը փոթորկի անալուր.

Ու բռունցքներն ջրլապիղոյ կը գալարուին, կը խրճուն՝
Թոյնովն առու գայրոյթին ու մախանքին անանուն,
Մինչեւ որ ճի՛թն արցունքին այրի վրա՛ն այտերուն...։

ԿԱՐԻԻՆ ՊՈՆՏԱՑԻ

Զինովիէվ մեռա՞ծ է թէ ոչ

ՄՈՍԿՈՒԱ.— կը հաղորդուի Պ. Զինովիէվի մահը։

ՄՈՍԿՈՒԱ. — Երրորդ Միջազգայնականի նախկին նախագահ Պր. Զինովիէվի մահը հաղորդող օտար լուրերը կը հերքուին հոս։

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Պ. Զինովիէվի մահը կիսապաշտօնապէս կը հերքուի։

ԼՈՅՏ ՏԵՍԱՒ

ՏՕՔԹ. Գ. ԹԱՊՈՒՐԵԱՆԻ
«ԲԵՐԱՆԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ»ը
խիստ խնամուած եւ պատկերազարդ աշխատասիրութիւնը.
Գինն 50 Ս. Դ.
Ամեն հայ բնտանիք պէտք է ունենայ հատ մը այս բազմաշխատ եւ օգտակար գիրքին։

ԱՌՆՒՒՆ ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԿՆՈՋ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Տունը թագաւորութիւն մրն է. անոր թագուհին կինն է։ Հո՛ն, անիկա իրաւունք ունի գահակալելու. ոգեղէն եւ ամենագիտցող կ՚ըլլայ անոր գոհ երբ հասատատուած է անոր գործերուն վրայ։ Հո՛ն անիկա ունի իր սեփական իշխանութիւնը. քաղցր եւ չնորհազարդ է ան՝ երբ ձեռք բերուած է արտ բարութեան եւ անարարական պարտաճանչութեան զրաւականով։

Կի՛նը, ճշմարիտ կինը, իր առն երկինքին արեւն է, որուն ճառագայթները իր ջինջ ժպիտներն են. այո՛, կենսատու, երջանկացնող ժպիտը կնկան, առաջին բանն է զոր ամուսինն ու զաւակները իրմէ կը սպասեն միշտ եւ իրաւամբ։

Բնութիւնն է զինք այս գահուն վրայ բազմեցնողը. առաքինի է անիկա. անոր համար աշխարհս մէջ միակ սիրելի եւ միակ յարգելի այր—մարդը՝ իր ամուսինն է. իրենք, երկու անձ, զաւակ նուն անձին, զաւակց ամբողջութեանը հետ Սուրբ Երրորդութեան անթափանցելի դրօշը կը կրեն «Մե՛ծ է խորհուրդը այ...»։

Անոր ամէնէն ուրախաւէտ ժամը, այն վայրկեաններն են ուր իր թագաւորը օրական գործերը փակած առնն կը վերադառնայ. անիկա զայն՝ օրուան հոգերէն եւ յգնութիւններէն հանգրուացնող ամէն բան ըրած, վերջացուցած է արդէն։ Մինչեւ յաջորդ օր, անոր գործը ելլելուն յատակ, անկեղծ սէր եւ միաբանութեան քաղցր չոգինե՛րն են որ կը բարձրանան ատն, երանելի առն ամբոյրային մէջ։

Ձկուարիա առն սիրկինը իր ամուսնոյն հետիոտն ընկերն է անբաժան օրաւոր եւ հոգւով. կը պաշտէ չափաւորութիւնը. կը գուրգուրայ իրենններուն առողջութեանը վրայ, անոր միաքը ձիւնափայլ է եւ ուրախ հոգն ու խնամքը «ժաքրութեան» կը վերաբերի։

Անիկա գիտէ քէ իր ամուսինր «ամենակարող» մր չի կրնար ըլլալ. իր անձնական պահանջներուն մէջ խոհեմ է եւ խնայող։ Գիտէ նաեւ քէ ամուսնական կեանքը երկուսութ զոհաբերութիւններով կը կանգնի, պայմանաւ որ ի՛նքը ըլլայ նախաձեռնողը։

Անիկա կը խնդայ խաղաբարոյ, բռնապետ, հպարտ, անկրօն, անհնազանդ չտայլ. ծոյլ եւ թուլամորթ կանանց վրայ... բայց ո՛չ, կը սխալիմ, կը մեղքնայ, ատելի չտա։

«Արեւելքի կինը այսպէս պէտք չէ ըլլայ...» կ՚ըսէ Իւրովի ի՛նչ ազնուամտիմիկ կին։

Մե՛ծ է գերը՝ կնկան, գիտակից կընկան իր թագաւորութեանը մէջ։

Կարծողներ կան որ եթէ հիանալիօրէն ուշիմ ժողովին արձակուած չըլլար, նափոլէոն Ռուսիոյ արշաւանքը բրած պիտի չըլլար անոր խորհուրդներէն օգտուելով։ Այո՛, ուշիմ եւ խոհեմ կինը խորհրդականն է իր ամուսնոյն եւ զաւակաց։ Գիտէ քէ ի՛նչպէս պարտէ տեսութիւններ փոխանակել ընկերոջ, մանաւանդ անոր հետ իր հեղինակութիւնը զգալի չէ. յամառութիւնը նշանակութիւն չունի իրեն համար, դիմադրութիւնները կամ առարկութիւնները մեղմ են եւ գգուողական եւ միշտ տանը բարօրութեան եւ հաւասարակշռութեան միջոցներուն առնչորդող։ Իր խօսքերուն մէջ գործերուն նման, արտին պարզութիւնն է որ քաղցր ժպիտներուն տակ կը փայլի ամենադիպիչ գոյներով եւ ձեւերով։

Ի՞նչ ուզեր է իմացնել, այսօրուան Ֆրանսայի ամէնէն մեծ պետական անձնաւորութիւնը՝ անզուգականն Փոանքարէ, երբ օր մը բան է քէ «Բոլոր բաղաքացիներուն գաղափարը կնոջ կարեւորութեան մասին պէտք է ամրանայ»։

Այո՛, իրաւունք ունի Մեծ—Ֆրանսացին, բառին բովանդակ նշանակութեամբ կատարեալ կինը, առն սիրկինը, թագուհին այր—մարդուն բազմապատկող թիւն է, Աստուածատուր ոյժն է երկրիս վրայ։

Մ. Գ. ՋԱՏԸՐ.

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ

Կ՚արժէ ափոփել իր միաքերը, որոնք որոյ գաղափար կուտան ժողուած պայքարին վրայ։ Մանաւանդ որ, առնոնք միևնոյն առեն լուռ բզոզ մրն են զանազան զբէզներով և առուգարանութիւններով ապացուցուած ...խեղկատակութեան դէմ, որոնց առաջին մրրացանկր չահեցան հայ ժողովրդեանները.

Հիւսէյն Ճահիտ բաւ.

—« Գիտական խնդիր է քննել մեր լեզուին ծագումը, անոր զանազան բարբառները և եւրոպական լեզուներու հետ ունեցած կապը։ Թերթերուն մէջ երբեմն կարգ մր գրութիւններէ այնպէս կը հասկնամ քէ վճռական կարեւորութիւն կր տրամի կրեւութեան նրժանութիւններու։ Մէկ լեզուէն միւսին անցած առեն, ձայները կը փոխուին համաձայն որոշ կանոններու։ Երեւութապէս իրարու չնմանող բառեր կրնան ծագած ըլլալ նոյն արմատէն։ Իրարու հետ կապ չունեցող բառերն ալ կրնան իրարու նմանիլ։ Պէտք է զգոյշ ըլլալ խարուսիկ նմանութիւններու հանդէպ։

Անցնելով բուն հարցին, հանգուցեալ «Թանի խմբագրապետը յայտարարեց.

— Թրքական արմատէն չբխող բոլոր բառերը նեռելը ծայրայեզութիւն է։ Բայց Թուրք լեզուին մէջ նոր բառ մր ժանելուն պէս լեզուն կր փճանայպատռան ալ հակառակ կողմէն ծայրայեզութիւն մրն է։ Լեզուն չի կրնար ծայրայեզութեան ենթարկուիլ։

Ես քիչ մր չատ կր գանեմ գանգատը որ կր բարձրանայ մեր լեզուին մէջ գանուող օտար բառերուն դէմ։ Որովհետեւ անոնք արուեստական կերպով չէ որ կր մտնեն, այլ բնական պահանջի մր հետեւանքով։ 20—25 տարի առաջ մեր գործածած արաբական եւ պարսկական բառերը այլեւս չենք գործածեր։ Այդ բառերը ո՛չ ակագեմիի մը որոշումով վտարուեցան, ոչ ալ պատժական օրէնքին մէկ յօդուածովր։

Այո՛, կարելի եղածին չափ հարազատ Թուրքերէն գրենք, բայց մեր գրութիւնները Թող հասին մեր գրչէն, պարզութեան հասնելը Թող անգիտակից վիճակէ մը գայ, եւ ո՛չ Թէ այն ապատարութիւնը տրտի Թէ գրաւածները ի վերջոյ արգելուած են։ Մեր լեզուի գանգատբարբառներուն համար ալ կանոնաւոր բառարան մր չինենք եւ չկրնայնք որ ապերոյթ բառերը մտնեն մեր լեզուին մէջ։

Ժամանակին եթէ թայլարեի (սաւառնակ) փոխարէն ուչկու բառը գործածէինք, ազէկ կ՚ըլլար։ Բայց թայլարեի բառը այսօր մինչեւ գիւղերը մտած է։ թայլարը արաբերէն ալ ըլլայ, թայլարեի Թուրքերէն է. ունինք արաբերէն այն պիսի բառեր զոր Արաբները չեն հասկնար։ Այսօր Թուրքին Թուրք ըսելու համար, 200 հազար տարուան ճիղագրութիւն չենք պահանջեր ան է։

Կը փափաքինք նաեւ հասկնալի դարձնել գանգուածներու մեծամասնութեան Բայց գրական և խօսակցութեան լեզուն այսօր չատ տարբեր չեն իրարմէ։ Գրական լեզուն ամէն տեղ միչտ քիչ մր պահպանողական է, իսկ ընթացիկ լեզուն քիչ մր տեղապետ։ Օրինակ, անոնք որ թաֆիլի ամալը (աշխատանքի բաժանում) չեն հասկնար, ի՞նչ կը հասկնան անոր տեղ գործածուող ֆօ պէյլմմիւ

յայտնութիւններուն գաղանիքը կնոջ կը պարտիմ։

Այո՛, իրաւունք ունի Մեծ—Ֆրանսացին, բառին բովանդակ նշանակութեամբ կատարեալ կինը, առն սիրկինը, թագուհին այր—մարդուն բազմապատկող Թիւն է, Աստուածատուր ոյժն է երկրիս վրայ։

Մ. Գ. ՋԱՏԸՐ.

բացատրութենէն։ Գէթ է ժողովուրդը այն առաքեանին բերել որ հասկնայ իր կարդացածր, այլապէս բնաւ չենք կրնար հասնիլ մեր նպատակին։

Մեր քերականութենէն կր գանգատին։ Այսպէս գանգատիլ, կր նշանակէ չհասկնալ լեզուին էութիւնը։ Ազգի մը քերականութիւնը այդ ազգին ստեղծուածին ձևին արտագրութիւնն է։ Ինչպէս որ չենք կրնար մեր գլուխը (գաֆա) փոխել, նոյնպէս ալ չենք կրնար մեր քերականութիւնը փոխել։

Ֆրանսերէնը, որ ամենէն ճոխ լեզուներէն մէկն է, այսօր գերմաներէնի չափ չի կրնար փիլիսոփայութեան և բնազանցութեան լեզու մր ըլլալ։ Մենք մեզ ընգո. նինք այնպէս, ինչպէս առեղծուած ենք։

Մեր լեզուն չէ բանուած։ Բացատրութիւններու գործին լուծումը մէկ կողմ Թողուենք։ Եթէ հնար է, բացատրութիւնները գանենք, այլապէս լսինականները և հելլենականները ընդունինք։ Ամէն գնով պէտք է գիտական ասպարէզը բանալ մեր լեզուին առջև։

Ասկէ զատ պէտք է հաժապատասխան բառեր գանենք քաղաքակիրթ լեզուներու բառերուն։ Տակաւին Թուրքերէն բառարան կ՚ուզենք, քերականութիւն կ՚ուզենք, մեր առաերուն ժանրուններ փոփոխութիւններ կ՚ուզենք։

Թուրքերէնի ծագման մասին գիտական քննութիւններ պէտք են և այս գործին համար գիտական մթսին մր կազմելու է։ Բացատրութիւններուն վերջնական հանգամանք տալու է և բառերը ամբողջացնելու է։ Թուրքերէն քերականութիւնը անընդունակ չէ, բառերը Քերի են։ Գրական և ընթացիկ լեզուներուն մէջ տարբերութիւն չկայ։ Լեզուն ինքնաբերաբար դէպի պարզութիւն կ՚երթայ։ Որևէ մարմին չի կրնար տանձնել լեզուին մէջ բուն Թուրքերէն բառեր դնելու գործը։ Ասիկա անձնական, աւելի ճիշդը անանձնական բան մր կ՚ըլլայ։

Ինչպէս բսինք, ամբոխավարական կիրքը չենդուրժեց այս դիտողութիւններուն, և քանի չափ ժողովականներ խօսք առին պատասխանելու համարձակորին քանի մր էկ խնամ ունէր։

(Վերջ) «ԴՐՕՇԱԿ»

ՇՔԵՂ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍ

6 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1932 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 9Ի ԱՄԵՐ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՈՒԻՒՄ ՀՕԼԻՆ ՄԷՋ

Գաղափս նոր ժամանած տպուճգատար եգչուհի (M. sorpano) Տիկին Փէրի Ա. րաբաբեանի կողմէ։

Գիտի երգուիճ Հայկական, Ֆրանսական, Գերմանական, Ռուսական եւ Գարսկական ընտիր կտորներ։

Տոմսերը կր ծախուին, Սարաֆեան Եղբարց վաճառատունը, Մամբրէ Հիսարեան եւ Ուզունեան գրատուներր եւ Տարագճեան — Աբէյեան վաճառատուներ։

Ուսանողներու համար կէս գին

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԳՈՅԱՄԱՐՏ ՕՐԱՑՈՅՑ 1933

Հրատարակութիւն Մարսէյլի

Հ. Ը. Ի. պատճենական Միութեան պատկերազարդ պատի օրացոյց, կրօնական ու ազգային բոյոր տօներով, եւ 40է աւելի ազգային գործիչներու նկարներով։

Ջ. Ո. Մ. ԳԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ 1933

Բացառիկ պատրաստութիւն եւ խիստ մատուր. առեւտրականներու եւ գործի մարդոց համար անակնկալներով։

Սեանալու համար գիմել՝

ԽՈՐԷՆ ԱԶՆԱՒՈՒՐԵԱՆ
«Ազգակի տպարանին կից։
Հասցէ՝ Khoren Aznavourian
Librairie et papetiere
Rue Bab-Yacoub Beyrouth

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ

ի Դեկտ. 17-ին, երեկոյեան ժամը 9-ին Հայ Ճեմարանի սրահին մէջ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐՈՒՀԱՆԴԷՍ

Ճազ, Քօքիյօճ. անակնկալներ, ճոխ պիւճէ

Երկու մրցանակ ամենէն իճնացաիպ տարազներուն

Տոմսերը անձնական են եւ անփոխանցելի.

Գիտէք ոմն չի ծախուիր. տոմսերը կր ծախուին.— Ս. Սարաֆեանի, Ա. Գալուստեանի, Եգր. Տէր Մելոճեանցերու եւ Հ. Ապահեանի մօտ։

Մուտքի վճար՝ այրեր 50 Ս. Դ. կանայք 25 Ս. Դ.

ԵՐԳԱՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Y. W. C. A. ի հայկական բաժնի կողմէ. երկչախութեամբ եւ նուագախումբ դեկավարութեամբ Հ. Գէորգեանի մասնակցութեամբ պիկոլօ լաւագոյն երգողներու եւ նուագողներու։

Տեղի պիտի ունենայ 15 Դեկտեմբեր երեկոյեան ժամը ճիօռ 8,50ին, Y. W. C. A.ի սրահին մէջ։

ՏՕՔԹ. Կ. Մ. ՊԱՂՋԷՃԵԱՆ

ՎԻՐԱԲՈՒԺ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺ

Գաթի ունի յայտարարելու իր յարգոյ յաճախորդներուն որ իր դարմանատունը փոխադրած է ժօրժ Փիֆօ փողոց Գլէման Տանայի օճախին մէջ։ (Ոգեի Մկրտա դեռնակատան վրայի յարկր)։

Նոր դարմանատունը օժտուած է հիւեարաբուժական եւ գիտական նորագոյ գործիքներով

Հիւանդ կրնդունի՝ ԲՇ., ԳՇ., ԵՇ., եւ ուրբաթ օրերը

ժամը՝ 8—12 (կ.ա.) 2—9 (կ. վ.)

եւ մասնաւոր ժամադրութեամբ։

ՏՕՔԹ. Ս. Մ. ՄՈՒՔՈՒՃԱՍԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ՝ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԻՆ

Իւրասնագիտութիւնը կատարելագործած բլլալով Փարիզի մանկանց յատուկ հիւանդանոցներու մէջ, իր դարմանատունը հաստատած է՝

ԺՕՐԺ ԲԻՋՕ փողոց Թիւ 61 (Գապ - Իարիսի մօտ, հաճարկատուի գծին վրայ, ոսկի Մկրտա դեռնակատան վրայի յարկր)։

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐ.— Բացի Կիրակիէ, կէսօրէ առաջ, ժամը 9—12

» վերջ, » 3— 6

Հիճզօսարքի կէսօրէ յետոյ ձրի՝ ադաեներու համար։

ՏԷՐ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՐԻԻ ԷԼ ՄԹՐԱՆ

ԱԼԼԵՆԲԻ ԵՒ ՃՕՇ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՒ ՄԷՋ

Մեր Ճամախորդներուն: Ընտանեկան կերպասներ, տիպլիւճերը եւ զանազան իրեղէններ հաստած են։

Մեզի չի դիմողներուն: Մէկ անգամ միայն փորձեցէք գոհունակութեամբ պիտի մեկնիք։

Մեզ չճանչցողներուն: Ձեր շահուն համար իսկ մեզ հետ ծանօթացէք։

Մեր վաճառատան կից նոր բացած են Ճաու բրիգօթաժի եւ ժեռսի ճիւղ մը հոն պիտի գտնամ ատոր բլօվր, ժարկը, Ֆազագ եւն։

Դասախոսի ժառանգիւղ.— Խան Մուրատի թիւ 23։

Կերպասեղէնի եւ զանազան կտորներու մեծ վաճառատուն

Տ. ԵՒ Ռ. ՄԱՎԻՍԱՔԱԼԵԱՆ

Մուրտան փողոցի վաճառատան հասած են *նեզոնի* համապատասխան կերպասեղէնի եւ զանազան կտորներու մեծ մթերք. Ֆրանսական, անգլիական, իտալական եւ ամերիկեան առատարութիւնով կր գոհացուին ամենազժուարահաճ գնորդներ։

Ցարգոյ յաճախորդներ պիտի գտնեն անմրցելի ազատութիւն եւ ճոխ *choix*։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ,

ԱՆՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

ՏԵՂԻ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՅ

ՕՐՕՋՏԻ - ՊԱՔ

Վաճառատանց մէջ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ	ՈՒՐԲԱԹ	ՇԱԲԱԹ
1	2	3

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՖՐԱՆՔ - ՄԱՍՕՆՆԵՐԸ

(ԱԶԱՏ ՈՐՄՆԱԴԻՐՆԵՐԸ)

Գրեց՝ ՍԻՒՆԻՔ

Այդ արարողութիւնները սուր կերպով ծաղրած ուենի կեզծ ատորգրութեամբ գրուած ռանուարի մը մէջ Թուատատանի եկատերինան Բ.րդ կայսրուհին՝ 18րդ դարու վերջերուն։

Մինչ ժողովուրդը դրամ չունէր հիւանդ՝ այդ արարողութեանց սէջ չար ոգիներու խորհուրդ տեսնելով։

Ռուս մեծահամբաւ գործիչ Գերժավին ինչ որ գործի մր պատճառ պէտք է ունենայ տեսակցելու մէկի հետ, որր մասն եղած է։ Եւ երբ այդ մասին նպիտասւած է իր հարցքրդ, ապա վերջինս ուսկուվով ատուած է Գերժավինին քէ՝ ինչպէս ես համբակուած տեսակցիլ մասնի մը հետ, ինչ որ չատ վտանգաւոր է, որովհետեւ մասնները չար ոգիներու հետ յարաբերութեան մէջ են գտնուած և կարող են հազարաւոր մղոն հեռաւորութիւններէ մարդուն սպանել։

Իսկ ժողովուրդին մէջ՝ Ռուսաստանում, այնքարձրն է եղել տարածուած, որ մասնները ամենայն դիւրութեամբ կարող են րոպէպէս ոչնչացնել իրենց չուզած մարդուն։ Եւ դրա համար իսկի էլ պէտքր չկայ ատելի մարդր փնտռելու գտնելու համար։ Նրա ներկայութեան անհրաժեշտութիւն չկայ։ Հապա կը բաւի միայն նրա նկարը ունենալ, անհնակի մը մէջ կամ այլ տեղ և տարճանակի հարուածը ուղղել նկարին։ Այդպէս միայն, և ամեն բան վերջացած է։ Հէնց նոյն վայրկեանին իսկ իր նկարի վրայ տարճանակի հարուածը տասնեակ մարդր տեղն ու տեղը կը մեռնի՝ ուր որ էլ գտնուելու լինի։ Գրեթէ զնաց։

Ի հարկէ որ այդ ամենը պարապ խօսքեր եղած են՝ ժողովուրդի իդիօտութեան միայն փաստերոյց, սակայն և ժողովուրդին մէջ չատերէն չրխան տրած,— չնորհիւ մասնների նոր անդամի ընդունելութեան համար կատարուող տարողութեան, ապա և դնդխակ հաւաքոյթներին վերջապէս միտիքական ախանների—նիհաներին։

IX

Եւ այսպէս,—Լոնտոնի մէջ երկու հարիւր տարիներ առաջ գոյութիւն ունեցած զուտ արհեստակցական պարագայ ունեցող և անտեսական—նիւթական չահեր հետապնդող տնգրաքէտ քարտուղարներու երեք կոլպորացիաներու միութեամբ հիմնադրուած է Ֆրանք—մասոններու միութիւնը, զոր չատ կարճ ժամանակսիջոցում ստանում է չորեքհարիւրական ձուալ՝ առաջադրելով համամարդկային խնդիրներ։ այն է,— մարդկանց եղբայրութիւնը, ազատութիւնը, հաւասարութիւնը և բարոյական վերածնութիւնը։ Նա իր գործունէութեան ընթացքին կատարում է մեծամեծ գործեր, և այսօր էլ չարունակում է իր գոյութիւնը՝ ունենալով համաշխարհային ոյժ, ազդեցութիւն գործունէութիւն։

Ֆրանք—մասոնութեան ծագման չրջանին մէջ, ինչպէս արդէն ասած ունինք, տնտեսական ազնուական—արիստակրատ դասակարգին (պատկանողներից չատերը սիրայօժար կերպով անդամագրում են Լոնդոնի մէջ ստրատ քարտուղարներու կազմակերպուած Ֆրանք—մասոններու նպատակը միութեան և իրենց ուժերը նուիրում նրա առջևդրած համամարդկային մեծ նպատակներին։

Այդ հանգամանքի չնորհիւ քարտուղարներու զուտ արհեստակցական ու անտեսական բնոյթ ունեցող միութեան պատկերն է փոխուում։ Նա դադարում է զուտ արհեստակցական դասակարգային անտեսական չահեր հետապնդող կազմակերպութիւն լինելուց։ Նա այլևս նախկին կօրպօրացիան չէր, արհեստակցական նեղ նիւթական չահերով, այլ ստացած ուներ նաև նպատակ—կրթական պատկեր։ Այդ պարագային էլ աւելին, որը վճռորոշ դեր կատարեց մասոնութեան զարգացման մէջ,— դա էլ գաղափարական դիմագիծի հիմնական, արմատական փոփոխութիւնն էր, որ տեղի ունեցաւ Ֆրանք—մասոններու կազմակերպութեան մէջ։ Ֆրանք—մասոններու միութիւնը այլևս չէր ներկայացնում սիայն մարդու քարի վրայ աշխատող քարտուղարներու կամ որմնադիրներու արհեստակցական պատկեր ունեցող ու կուլտուրական բնոյթ ունեցող մի կօրպօրացիա։ Ոչ։ Միութեան անդամներ էին նաև ուրիշ արհեստաւորներ, ապա և ազնուական դասակարգին պատկանող մարդիկ։ Այդ վերջինները իսկի էլ ծանօթ չէին մարդու քար տաշելու արհեստին, այլ և ոչնչով չէին չահագրգռուած ոչ այդ արհեստին վերաբերեալ գործերով և ոչ էլ քարտուղարներու կամ որմնադիրներու արհեստակցական նեղ նիւթական չահերով։ Նրանց չահագրգռող պարագան ընդհանրական և համամարդկային մտքերն էր, զոր հռչակուած էր Ֆրանք—մասոնների միութեան ծրագրի սահմանադրութեամբ։ Ֆրանք—մասոնների միութիւնը ազատ քարտուղարներու անդամակցութեան չնորհիւ փաստօրէն դարձած էր Լոնդոնի մէջ գտնուած մարմար քարի վրայ աշխատող արհեստաւորներու կօրպօրացիա լինելուց։ Նա հանրամարդկային և համամարդկային բարձր նպատակներու ծառայող հասարակական մեծ կազմակերպութիւն էր՝ իր մէջ առած ամեն դասակարգի, արհեստի, արուեստի, գիրքի, գործի, դաւանանքի և ցեղի պատկանող քրիստոնեաներ։

Տարբեր դասակարգերի, ցեղերի և դաւանութեանց պատկանող ամեն գործի, դիրքի, կրթութեան պատկանող մարդկանց միութիւնը՝ Ֆրանք—մասոններ անուանին ասկ, առաջադրած ունէր, իբրև նպատակ, բոլոր քրիստոնեաներու եղբայրական միութիւնը և աշխարհի բարոյական վերածնութիւնը։ Այդպիսի համաքրիստոնէական, համալճարանային գաղափարներու, նպատակներու, մեծ իդէալներու համամասութեամբ ինչ արժէք կարող էր ներկայացնել Լոնդոնի մէջ գտնուող մարմար քարերի վրայ աշխատող քարտաշներու կամ որմնադիրներու եթէ քոյլ կը տրամի այսպէս ասել՝ քարտաշական արհեստակցական նեղ չահերը։ Ոչ մի։

(Ճար) (Ճար)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՖՐԱՆՔՕ-ՍՈՎԻԵԹԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Պ. ԷՌԻՕ ԵՒ ՏՈՎԿԱԼԻՎՍՔԻ ԻՐԱՐ ԿԸ ԾՆՈՐՀ ԻՈՐԵՆ

Փարիզ.— Այս յետ միջօրէին Քրանճօ սովիէտական ոչ յարձակումի դաշնագիրը ստորագրեցաւ Քէ տ'Օրսէյի մէջ Պ. Էրիոյի եւ սովիէթական դեսպան Պ. Տովկալիվսքիի կողմէ:

Պ. Էրիօ, դաշնագիրը ստորագրելէ յետոյ յայտարարեց որ իր ողջոյնը կը յայտնէ սովիէթական Ռուսիոյ ժողովուրդներուն որոնց հետ Քրանճսա կ'ուզէ պահել,վստահութեան վոյ հիմնուած յարաբերութիւններ:Դաշնագիրը, ըսաւ ան, կը լրացնէ ոչ յարձակումի դաշնագրերու դրութիւնը եւ կը նպաստէ խաղաղութեան ապահովութեան:

Պ. Տովկալէվսքի պատասխանեց որ սովիէտները խաղաղական եւ բարոյական մեծ արժէք մը կուտան դաշնագրին, զոր կը գտնեն համապատասխան Քրանճսայի եւ Ռուսիոյ խաղաղասէր տենդանիներուն:

ԹՈՒԹ-ԱՆԽ ԱՄՈՆԻ ԳԱՆՁԵՐԸ

Եգիպտոս չուտ քանի կը պարտի Պ. Քարթհիլի

Լոնտոն.— «Տէյլի Թլէկրաֆ»ը Գահիրէի իր թղթակիցէն կը ստանայ հետագիր մը, Թութ—Անխ—Ամոնի գերեզմանի աշխատութիւններու եզրակացութեան մասին, որ կ'ըսէ թէ գերեզմանի գտնուելուն յուրերը որ տասը տարի առաջ հրատարակուեցան, այն աստիճան խօսեցան հին գամաքասերու ժողովուրդներու երեւակայութեան որ մինչեւ հիմա տակաւին կ'արձագանգեն:

Այդ ժամանակ ու անոր գանձերը եգիպտոս հրաւիրեցին այնքան այցելողներ զոր երկիրը բնաւ չէր տեսած իբր զբօսաշրջիկներուն ճանչցուելէն ի վեր:

Միակ հակասող երեւոյթը այս դէպքին մէջ եղաւ կանխահաս մահը Լորտ Քարնաւոնի, սրուն անսահման առատաձեռնութիւնն ու անփոխարինելի քաջալերանքը ճանչցուեցան պ. Քառթէրէն եւ որուն ծառայութիւնները հնագիտութեան երբեք բաւականաչափ չծանօթացուեցան մանաւանդ եգիպտոսի մէջ:

Զինաթափութեան Հարցը
ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԻՆ ԲԵՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
Կիսապաշտօնական խօսակցութիւնները պիտի վերսկսին

Լոնտոն.— Լորտ Հէյլշէմ յայտարարեց Լորտներու ժողովին որ քանի մը օրէն հաւանական է որ կիսապաշտօնական խօսակցութիւններ ըլլան անգլիական գերմանական, ֆրանսական, իտալական և ամերիկեան պատուիրակներուն միջև Գերմանիան Զինաթափութեան հանժողովին վերադարձնելու ձև մը գտնելու նպատակով:

Լոնտոն.— Ցոյս կայ որ Լորտ Հէյլշէմի յիշած հինգ մեծ պետութիւններու խօսակցութիւնները տեղի ունենան Ժընեւ, դեկտ. 2ին: Պ. Մաքտոնալտ և Սըր Ճօն Սայմոն հաւանաբար դեկտ. 1ին մեկնին Ժընեւ այս տեսակցութիւններուն մասնակցելու համար:

Վերջին փորձ մը
ՓՈՆ ՇԼԱՅԽԷՆԻ ԵՒ ՀԻԹԼԷՐԻ ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ
Անյաջողութեան պարագային դարձեալ ձեռք պիտի առնէ իշխանութիւնը

Գերլին.— Պ. Հիթլէր, Զօրավար Ֆոն Շլայխէռի կողմէ կանչուելով, վաղը Գերլին պիտի գայ եւ բանակցի անոր հետ խորհրդարանի և գործադիր իշխանութեան միջև քաղաքական գինադադար մը հաստատելու պայմաններուն մասին: Այս գինադադարը արդէն ընդունուած է կարգ մը կուսակցութիւններու կողմէ:

Գինադադարը պիտի տեւէ մինչև յունվար 15: Այս հինգ շաբթներու միջոցին Շլայխէռի նախագահական դիւանը պիտի ամփոփէ իր աշխատանքը ընթացիկ գործերը ճամբելուն մէջ և պիտի չարունակէ համաձայնութեան գալ մը գտնել խորհրդարանի հետ:

Եթէ պ. Հիթլէր վաղը մերժէ հաւակերպիլ գինադադարի պայմաններուն, Թութլաֆ Հինդէնպուրկի կը մնայ միայն կանչել Ֆոն Փափէնի դիւիզը, որուն վերադարձը կը նշանակէ անմիջական պայքար մը գործադիր իշխանութեան և խորհրդարանի միջև:

Նազիները կը մերժեն...

Գերլին.— Ազգային ընկերվարականներու ընդհմութեան վրայ, պ. Ֆոն Շլայխէռ չյաջողեցաւ կազմել ընդլայնուած հիմով նախագահական դասլիճ մը:

Կը կարծուի թէ պ. Ֆոն Շլայխէռ պիտի հրաժարի հետապնդելէ այս ուղղութեամբ թափուած ջանքերը, թէ՛ Պ. Ֆոն Փափէն պաշտօն պիտի ստանայ կազմելու դաճիճը.Նախագահ Հինտէնպուրկ իրեն վերապահած ըլլալով իր ամբողջ վստահութիւնը:

Պատերազմական պարտքերու խնդիրը
Ֆրանսա եւ Անգլիա Դեկտեմբեր 15ի պայմանաժամին առջեւ

Լոնտոն.— Դահլիճը գումարուեցաւ այս իրիկուն ժամը 9ին, համայնքներու տան մէջ, քննելու համար ամերիկեան ծանուցագրի ա՝գլ. պատասխանին նախագիծը:

Պ. Մաքտոնալտ այս յետ միջօրէին գնաց Պուքինկհեմի պալատը, թագաւորին մօտ՝ կը կարծուի թէ քննուած դարցերէն մէկը պարտքերու խնդիրն է:

Այս առաւօտ Տաուննինկ փողոցին մէջ, ամբողջ նախարարներու դաշնագրութիւնը գրաւուեցաւ ասերիկեան ծանուցագրի անգլիական պատասխանի խմբագրութեամբ: Վարչապետը խորհրդակցեցաւ պ.պ. Պոլտուինի Նէվիլ Չեմպըլէյնի, Սըր Ճօն Սիմոնի եւ Իրնսիմըլնի հետ:

Իրիկունը, Փարիզի անգլիական դեսպան Լորտ Թիրել Լոնտոն եկաւ եւ երեք քառորդ ժամ խորհրդակցեցաւ նախարարներուն հետ:

Կը կարծուի թէ պատասխանին նախագիծը վաղը պատրաստ կ'ըլլայ:

Լոնտոն.— Թէեւ Գահլիճը երկու ժամ քառորդ մը գումարուեցաւ, չկրցաւ լրացնել Միացեալ Նահանգներուն ալուրելիք պատասխանի նախագծին քննութիւնը:

«Տէյլի Մէյլ»ը կը կարծէ գիտնալ որ կատարեալ համաձայնութիւն մը գոյացեր է ոսկիով վճարելու եղէ ամերիկացիները պնդուն իրենց պահանջին վրայ:

«Տէյլի Հէրալտ»ը կը յայտարարէ որ կառավարութիւնը որոշած է 30 միլիոն օթերլինի արժէքով ծոյլ ոսկի ղրկել Միացեալ Նահանգները:Առաջին մասը այսօր պիտի ղրկուի:

Փարիզ.— Երեսփոխանական ժողովին մէջ պ. Էռիօ մեղադրեց վիճաբանութիւն մը բանալ դեկտ. 15ի պայմանաժամին շուրջ Ամերիկայի հետ սկսուած բանակցութիւններուն պատճառով, բայց խոստացաւ դեկտ. 15էն առաջ խորհրդարանին յանձնել կառավարութեան որոշումը:

Սակայն խորհրդարանի մեծամասնութիւնը պարզ է. պ.պ. Մարէն, Ֆրանքլէն Պուլոն, ինչպէս նաեւ ելեւմտական յանձնաժողովի նախագահը պ. Մալվի շեշտեցին այն եղելութիւնը որ Ֆրանսա պիտի չվճարէ երբ Գերմանիա չի վճարեր շնորհիւ նախագահ Հուվըրի:

Հինգերու ժողովը պիտի գումարուի

Ժընեւ, 28.— Գերմանիոյ հաւատարմութեան պահանջին վերաբերեալ խոհակցութիւնները յանգեցան հինգ պետութեանց ժողովին գումարման որոշումին, Դեկտ. 2ին:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՈՐ ՁԵՂՇՈՒՄՆԵՐ
ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԲԱԶՄԱԹԻԻ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երէկ, չորս նոր ձերբակալութիւններ տեղի ունեցան Կալուածներու Վարչութեան գայթակղութեանց ճնշութեանց առթիւ:

Ժամանակին, 1926ին, Գուրճ Գարաճիճի բնակիչներէն «Սասեալլա խուրի ա.նուն մարդ մը Ձհաս ընտանիքի պահակատոգ կալուածները իր անունին արձանագրել տալով քաբուն հանած էր: Ձհաս ընտանիքը օտս դիմումներ կատարած էր, սակայն չէր յաջողած բեկանել տալ վրճիռը:

Այժմ, ճնշութեանց միջոցին յայտնի եղած է որ կալուածներու վարչութեան դաւառ Ճօրճ Իսկենեար եւ վկաներ, կատառուած էին Սասեալլա խուրիի կողմէ: Երկ անմիջապես ձերբակալուեցան սուտ վկաներ, երեք հոգի, որոնք ուրացած են իրենց յանցագործներ:

Երկրորդ գայթակղութիւնը մը եւս երեւան հանուած է երէկ: Կալուածներու Վարչութեան պատասխանատուներէն Խալիլ Տանա, Ձհյենպ Հաճրմ անուն տիկնոջ մը կալուածը գեղծարարութեամբ ծախած էր, իր մայրը որպես Ձհյենպ Հաճրմ ներկայացնելով ճօտարութեան: Ձնկէ վերջ, Ձհյենպ Հաճրմ բողոքած էր եւ օրու հետաքննութիւնով ալ Խալիլ Տանա փախած էր: Երէկ ձերբակալուեցաւ Խալիլ Տանայի մայրը:

Արհեստից Վարժարանի Տճօրէն Մօրիս Զուհյն, որուն հայրը երեսփոխան է, երէկ ձերբակալուեցաւ եւ երկար հարցաքննութեան ենթարկուեցաւ:

ԿԱԼՈՒԱԾԱՅԻՆ
ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԴԱՏԱՒՈՐՈՒՄԸ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հաճրայինչ օթնութեանց եւ կալուածային սպասարկութիւններու պատճառներու կատարակերութեամբ գրգռող դաւառորներ օտս գաղճապատի կը մնայ իրենց ընդհութիւններու արդիւնքի մասին: Սակայն «Լօրթան»ի խմբագիրներէն մէկը յաջողած է գանել խօսեցնել:

Ահա ամփոփումը այդ խօսակցութեան.

«Մեզի կ'ամբաստանեն, յայտարարած է դատական պատճառներ, որ ձերբակալել կուտանք մարդիկ, անապարանքով ա..ռանց անոնց յանցապարութիւնը հաստատելու: Մենք ձերբակալել տուած ենք միայն այն անհատները որոնց դէմ կան օտս ծանր կասկածներ որ բաւական են զիրենք դատապարտել տալու դատարաններուն առջեւ:

«Թերթերը քուանճաններ կուտան կատարի բանակին օտրդ. 100,200 ոսկի: Կը սխալին: Չենք կրնար ձեզի որոշ յայտնել, բայց կրնանք րսել որ առնուած կատարներ հրատարակուածներէն օտս աւելի բարձր են:

«Գալով ընդհութիւններու ընթացքին, մենք ընդգրկած ենք եղանակ մը խուսափելու համար օփորութենէ: Մէկ առ մէկ պիտի ընդհներ միջնեւ որ լրանան»:

ԽՈՍՏՈՎԱՆԵՐ ԵՆ...

Կ'իմանանք որ գերթ բոլոր ձերբակալուած պատճառներն ու դատարկներ, եղելութիւններու եւ փաստերու իրականութեան առջեւ մեծ են խոստովանութիւններու ատիեն ճերս:

Ասիկա կը հրատարակենք վերապահութեամբ:

Կ'իմանանք նաեւ որ, դատարկ ժողովի խնդրին ընդհութիւնը լրացեր է եւ իրանցի թղթածրարը պատրաստ պիտի ըլլայ վաղը:

ՀԱՆՐ. ՇԻՆՈՒԹԵԱՆՑ ԶԵՂՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ
ՆՈՐ ԲԱՐԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Հանրային օթնութեանց գեղծումներու խնդրին ընդհութիւնները ամիսներ մը իվեր կանգ առած էին տարբեր ուղղութիւններու վրայ եւ հարցաքննողներու բոլոր ուշադրութիւնը կեդրոնացած Ֆրքն Շրպէհ կառուցուող ազգային քանգարանի տեղին վրայ: Քննութեան միջոցին, հարկ եղաւ տեղի ունենալ նոր տեսակցութիւն մը փորձել եւ չափել խորութիւնը, հնարաւոր ծախերը նախատեսելու համար: Բայց հազիւ հանի մը մեթր փորուած հիմը, ջուր ելաւ եւ կարելի չեղաւ շարունակել աշխատանքը: Նախապէս այդ հիմերը դնելու ատեն չմտնքով ամրացուած էր պատը, սակայն երբ հեղհեղեցին գանոնք, պատը ծռեցաւ եւ վտանգի ենթարկուեցաւ ամբողջ օթնութիւնը:

Այս կերպով ոչ միայն կարելի չեղաւ շարունակել քննութիւնը, այլ կառավարութիւնը ենթարկուեցաւ անհագին ծախերու, որովհետեւ պէտք է հանդել եւ վերսին օթնել հազարաւոր ոսկիներ արժող այդ օթնութիւնը:

Այժմ Տճօրհեններու խորհուրդը նոր ժողով մը գումարելով պիտի որոշէ թէ՝ ի՞նչ ձեւով պիտի կարգադրէ այս խնդիրը:

Պ. ԱԼՖՐԷԹ ԹԱՊԷԹԻ
ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Վճռաբեկ Ատեանի նախագահ Պ. Ալֆրէտ Թապէթ, որ պատճառ սպառած է քննութիւնը մը կատարելու կալուածային բռնապատկութիւններուն մէջ, եւ որուն առաջին տեղեկագիրը ծնունդ տուաւ ներկայ բոլոր ձերբակալութիւններուն: Առջի օր երկար տեսակցութիւններ ունեցաւ հանրապետութեան նախագահին, կալուածային սպասարկութիւններու ընդհանուր քննիչ Պ. Ֆեճարեթի, Արդարութեան Տճօրէն Պ. Սամի խուրիի Հանրային դատախազ Պրն. Տիմիթրի Հայէմի եւ հարցաքննիչ դատարար Պ. Ֆիլիբ Պոլոսի հետ:

Արդարութեան պալատին մէջ կը խօսուի թէ այս տեսակցութիւններուն հետեւանքով «նոր ռումբ մը» պիտի պայթի:

ԴԵՌԱՏԻ ԿՆՈՋ ՄԸ ԴԻԱԿԸ
ՆԱՀՐ ԷԼ ՔԷԼՊԻ ՏՈՎԵԶԵՐՔԻՆ ՎՐԱՅ

Անցեալ չորեքշաբթի գիշեր, երկու ժանդարմաներ Նահր էլ Քէլպի մէջ ուրջելու միջոցին տեսան դեռատի կնոջ մը դիակը զոր ծովը եզերք նետած էր: Ժանդարմաներէն մէկը դիակին վրայ հսկեց իսկ միւսը գնաց լուր տալու ձիւնքի պահակատոցին որ անմիջապես սկսան քննութեան:

Դիակը փոխադրուեցաւ հիւանդանոց ուր բժիշկը պիտի ճնշէ մահուան պատճառները:

Զոհին ինքնութիւնը ճշդուած չէ: Միջահասակ, բուխ, համեստօրէն հագուած 22 տարու դեռատի կին մըն է:

ԱՌՋԻ ՕՐՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ ԵՒ
ՊԱՏՃԱՌԸ
ՀԱՅՈՒ ՄԸ ՔԱՋԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս գրած էինք մեր երէկուան թիւով, Բիւ Տամասի մէջ, մեծ հրդեհ մը ծագած էր առջի գիշեր: Հետեւեալ ճոր մանրամասնութիւնները ստացած ենք այդ հրդեհի մասին:

Ապօօ Սահիուն Գէյրութի եւ Գասպայի մէջ ունէր ատաղձագործատուներ, որոնց մէջ բեղհաճրապէս կը պատրաստուէր կօշիկի կաղապարներ: Գէյրութի գործատան մէջ ծագած հրդեհին ճիշդ 24 ժամ առաջ, հրդեհ մ'ալ ծագած էր Գասպայի գործատան մէջ եւ 500 Օսմանեան ոսկի վնաս պատճառած Ապօին: Երկու գործատուներն ալ ապահովագրուած չէին, որով կը կարծուի որ հրդեհը թօնամիի գործ է: Ապօ դեռ օրեր առաջ մը առած ըլլալով կասկածները ուղղուած չէին, որով կը կարծուի որ հրդեհը թօնամիի գործ է: Ապօ դեռ օրեր առաջ մը առած ըլլալով կասկածները ուղղուած չէին, նոյնիսկ այն վտանգը զոր ինք կը կանխէր իր արիութիւնը սառեցուց, և բարկութիւնը անհետացուց յանկարծակի: Երկնդ ատրճանակները յափշտակելով սեղանին եռևը պահուեցաւ: Նախագահը մտածել մը աւելի գուշակորդուն վրայ վազելով կը ջանար որ մարմինով գոցէ դինք, և ձեռքը անոր չուրթներուն վրայ դրած կը վախնար որ չնչառութիւնը չլսուի, յետոյ դողդոջուն ձայնով մը՝

— Ո՞վ է ան, հարցուց:

— Գարոն Նախագահ, յարեց ոստիկանութեան գործակալը, արձանագրութիւնը ձեզի ստորագրել տալու մոռցեր էինք:

Պ. տը Սան-Սերվ ձեռքի չարժումով մը՝ որդւոյն ներքին խուցը ցուցուց, ուր ապաւէն գտած էր, յետոյ երբ տեսաւ թէ ապահովութեան մէջ է ան՝ դուռը բացաւ դատաւորներուն:

ՖՈՒԹՊՕԼԻ ՄՐՑՈՒՄ

Կ'իմանանք որ տեղւոյս Զ. Ո. Միութեան «Վահագն» Ֆութպոլի խումբը, վաղը Կիրակի կը մեկնի Հալէպ, մրցելու ընդդէմ Հ. Մ. Ը. Մ.ի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՅՆԱՑՄԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

«Էչ Անրար» իր այսօրուան թիւի մէջ կը գրէ.—

Ամսոյս 28ին Խաճակ Կառավարութեան յուձման եւ պոլշեւիկ կառավարութեան Հայաստանի մէջ հաստատման տարեդարձն էր: Այդ առթիւ հայ համայնավարները կարեւոր ցոյցեր եւ հանդիսներ սարհցին եւ ցուցեցին հայերէն եւ արաբերէն լեզուներով գրուած քանի մը թռուցիկներ Թրիբոլիի եւ Գէյրութի մէջ, որոնց մասին գեղ յարձակումներ կը գործեն Խաճակ հայերուն վրայ:

Թրիբոլիի մէջ գտնուող ոսոխականները 100 քանի թռուցիկներ պատուճակող ծառ մը գտան եւ ջնջեցին Փանոս Էմիրհենեան եւ ուրիշ չորս հայեր: Իսկ Գէյրութի մէջ հայ համայնավարները չի կրցան համարձակին եւ ճամպաստան միջոցով դրկեցին իրենց քանի մը թռուցիկները:

ՆՈՒԻՐԱՑՈՒՈՒԹԻՒՆ

Գր. Ե. Ոսկերիչեան, Տիկին Մարի Իսխան անի մահուան առթիւ փոխանակ ծաղկեպակի 200 Ս. Փ. կր ուղիրէ Մամբրէ-Քէյնի Բուժարանին:

Սաճեալ խմբագրութենէս:

ՖՈՒԹ-ՊՕԼԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ
ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ
ՊԷՅՐՈՒԹԻ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ Ա. ԽՈՒՄԲԸ ԸՆԴԴԷՄ Հ. Մ. Ը. Մ.-Ի

ԿԻՐԱԿԻ 4 ԴԵԿՏ. ԿԷՍՕՐԷ ՎԵՐՋ ԺԱՄԸ 2.30-ԻՆ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԴԱՇՏԻՆ Վ.ԲԱԹ

Հայրենակիցներ ձեր ներկայութեամբ քաջալերեցէք Հայ մարզիկները:

ԱՆՁՐԵՒԷՆ ՈՒ ՅՈՒՐՏԷՆ
Պատպանուելու համար դիմեցէք
ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ՔԷՎՐԻՃԵԱՆ

Վաճառատունը Սուգ Սրսոգ

Ուր պիտի գտնէք, Բարիգին ճոր սպացուած ընթեր անձրեւանոցներ եւ զանազան տեսակ վերարկուներ, ամեն ճաշակի եւ բռնակի յարմար:

Վճառումի դիւրութիւն եւ մեծամեծ զեղջերու մասնաւոր զեղչ:

ՍԱԿԱՒԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ
2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1932

	Ս. Փ.
Օգիպտ. բդթադրմ.	418
Անգլիկ. »	407
Ֆօյար »	127.25
Թրխական »	59.50
Գաճ Օբբօմաճ	140
Իտալական Լիր 100	650
Ճուճական Ֆրանկ 100	70
Անգլ. ոսկի	608.50
Ֆրանս. »	485
Օսմանճ. »	549
Արծաթ մեհիտ	22
Դրեխի Ֆօնս. Ա. Ֆբ.	625
» » Բ. »	315
» » Գ. »	298

Սեֆերեաճ եզբարֆ Բիւ Ֆօս
Թելեֆօն՝ 5-19

— Եթէ ալ հրաման մը չունիք ինձ տալու՝ չարուսնակեց Էրնէսդ քանի մը վայրկեան սպասելէ յետոյ, պիտի մեկնիմ:

— Ինչո՞ւ հոս եկար, ինչո՞ւ չմեկնեցար, ըսաւ ծերունին մարած ձայնով մը:

— Վասն զի ամէն կողմէն հալածուած ըլլալով, Գապեդի քով ապաստանարան գտնել յուսացի, վասն զի աչխարհիս բոլոր տեղերէ ձեր տունը վերջինն էր՝ ուր զիս պահուած պիտիկարծէին:

Պ. տը Սան-Սերվ գլուխը կախած կը մտածէր:

— Ո՞ւր պիտի փախչիս, հարցուց նա:

— Անգլիա:

— Որո՞նք են փախստեանդ միջոցները:

— Դեռ միջոց մը չունիմ, բայց պիտի գտնեմ:

— Քեզ վերստին պատուաւոր մարդ մը ընելու որևէ հնարաւորութիւն չկա՞յ արդեօք.... Ոչ իսկ միջո՞ց մը, ոչ իսկ յո՞յս մը...:

Հանդիսաւոր վայրկեան մըն էր այն: Տարաբաղդ հայրը սպասեց անձկութեամբ մը, բայց Էրնէսդ կը լռէր: Այն ատեն Նախագահը կանգնեցաւ, իր դէմքը անդառնալի որոշում մը կը յայտնէր, իր պատկառելի քալուածքը նոյն իսկ Էրնէսդի վրայ ներգործեց:

— Կատարէ՛ վերջին աղաչանքը, ըսաւ նա ծանրութեամբ մը որ այս աչխարհի մէջ կ'ընեմ քեզ: Մօտեցի՛ր դարձեալ անգամ մը այլեւեւ դէպ ի այս պատկերը:

Էրնէսդ զարմացմամբ դիտեց:

— Մօրս պատկե՞րն է այս:

— Այո, մօրդ պատկերն է:

Իրենց նայուածքը ակնարկ չհնուած պատուհասյ պատկերի մը վրայ դարձաւ, որ ծաղկահաս հրաշագեղ կին մը կը ներկայացնէր որու դէմքը զարմանալի նմանութիւն մը կ'ընծայէր Էրնէսդի դէմքին:

Նախագահը զայրացած դէպի դուռը նետուեցաւ, և զանգակին լարը բռնելու վրայ էր՝ երբ յանկարծ դուռը զարնուեցաւ: Ներուներն անչարժ մնաց: Նոյնիսկ այն վտանգը զոր ինք կը կանխէր իր արիութիւնը սառեցուց, և բարկութիւնը անհետացուց յանկարծակի: Երնէսդ ատրճանակները յափշտակելով սեղանին եռևը պահուեցաւ: Նախագահը մտածել մը աւելի գուշակորդուն վրայ վազելով կը ջանար որ մարմինով գոցէ դինք, և ձեռքը անոր չուրթներուն վրայ դրած կը վախնար որ չնչառութիւնը չլսուի, յետոյ դողդոջուն ձայնով մը՝

— Ո՞վ է ան, հարցուց:

— Գարոն Նախագահ, յարեց ոստիկանութեան գործակալը, արձանագրութիւնը ձեզի ստորագրել տալու մոռցեր էինք:

Պ. տը Սան-Սերվ ձեռքի չարժումով մը՝ որդւոյն ներքին խուցը ցուցուց, ուր ապաւէն գտած էր, յետոյ երբ տեսաւ թէ ապահովութեան մէջ է ան՝ դուռը բացաւ դատաւորներուն:

Զ.

ՊԱՏԻԺ

Պ. տը Սան-Սերվի այլայլութիւնը երկու դատաւորներու ուշը չգրաւեց, կամ գէթ նոյն աղէտալի օրուան դառն դժբաղդութեանց վերագրեցին զայն, և արձանագրութեան վերջին ձևերն ալ կատարելէ վերջ՝ քաչուեցան անոնք իրենց խուզարկութեան անյաջողութեան

Տիրոջ Դիմաքրիչը,
Ձիավարը, Հագուստները,
Ընտանեկան Ձիերը
եւ Ամէն Տեսակ Պէտք եղած Իրերը

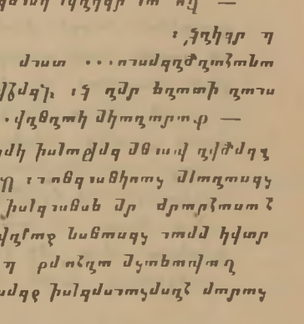

Փոքր ձիերու համար ալ ամէն տեսակ պատրաստութիւններ կան։ Ձիերը ամէն տեսակ ախտերէ ազատելու համար ալ դեղեր կան։ Ձիերուն ամէն տեսակ ախտերուն դարմանները կը գտնուին մեր գրքերուն մէջ։ Ձիերուն ախտերը եւ անոնց դարմանները կը գտնուին մեր գրքերուն մէջ։ Ձիերուն ախտերը եւ անոնց դարմանները կը գտնուին մեր գրքերուն մէջ։ Ձիերուն ախտերը եւ անոնց դարմանները կը գտնուին մեր գրքերուն մէջ։

Ձիերուն ախտերը եւ անոնց